

I zemina může být i odpadem

V současné době je stále řada stavebních firem, autodopravců a fyzických osob provádějících stavbu svépomocí, které porušují platnou legislativu a přivádí tak do problému sebe sama, ale často i svého partnera, kterému svojí zeminu předávají. Ukázkovým příkladem mohou být velmi časté inzeráty typu „Daruji čistou výkopovou zeminu. Odvoz zajistím.“

Je nezbytné, aby subjekty, které se zeminou nakládají, si byly vědomi všech zákonných možností jak se zeminou nakládat a jaké podmínky je třeba splnit z hlediska ochrany životního prostředí. Z jednotlivých ustanovení zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění, vyplývá několik režimů, jak je možno se zeminou nakládat, z nichž tři v praxi nejběžnější si dále představíme:

1. Zemina není odpadem

Typicky se jedná o zpětné zásypy v místě vytěžené nekontaminované zeminy. Podmínkou je, že zemina nebyla oproti svým původním vlastnostem znehodnocena nebo znečištěna ať již v rámci stavby nebo před její realizací a je zajištěno její použití v přirozeném stavu pro účely stavby v místě, na kterém byla vytěžena.

2. Zemina je vedlejším produktem

Výkopová zemina může být také využita k zasypávání (nebo deponována) i v jiném místě než byla vytěžena. Subjekt, kterému výkopová zemina při stavbě vznikla, s ní může nakládat jako s vedlejším produktem, ovšem za předpokladu, že splní všechny zákonné podmínky. Konkrétně, že:

- a) zemina vznikne jako nedílná součást výroby (většinou při výkopových pracích),
- b) její další využití je zajištěno (zemina bude v konkrétním termínu předána na místa, kde je využito v souladu se stavebním zákonem),
- c) nevyžaduje další způsob zpracování,
- d) nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí (zemina splňuje limity pro obsah škodlivin a ekotoxikologické testy dle vyhlášky č. 294/2005 Sb. (platí do 31. 12. 2023) nebo vyhláškou č. 273/202 (platí od 1. 1. 2024),

3. Zemina je odpadem

Pokud subjekt nechce nebo nemůže výkopovou zeminu, která mu vznikla v rámci jeho stavební činnosti využít v místě stavby a rozhodne se zeminu netestovat dle výše uvedené vyhlášky, stává se výkopová zemina odpadem (katalogové č. 170503 (N), 170504, 170505 (N) nebo 170506). Subjekt, je povinen tuto výkopovou odpadní zeminu předat pouze oprávněné osobě, jejichž seznam lze nalézt na webových stránkách <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/Main/Mapa>).

Z toho, co již bylo řečeno, vyplývá, že zákonné nakládání s výkopovou zeminou je poměrně jednoduché a nemusí nutně znamenat významnější náklady nad rámec stavby. V opačném případě výše pokut ukládaných správními orgány vychází z principu, že protiprávní jednání se nemá vyplácet.